

Arbetslivskommissionen för mediebranschen, lägesbild 2018–2019

Arbetslivskommissionen för mediebranschen har utarbetat en lägesbild över kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunskande inom sitt område. Till arbetslivskommissionernas uppgifter hör att årligen producera information om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunskandet inom den egna branschen (Statsrådets förordning om yrkesutbildning 673/2017). För detta uppdrag har arbetslivskommissionerna haft tillgång till uppgifter om uppföljning, bedömning och respons, bland annat utbildningsförvaltningens statistik- och styrningstjänster och i den nationella informationsresursen KOSKI.

Uppgifterna om utförda studieprestationer 2018 gjordes tillgängliga för kommissionerna våren 2019. Eventuella korrigeringar som läroanstalterna har gjort i KOSKI-informationen efter denna tidpunkt visas inte i denna lägesbild. Detta gäller även statistiken över mängden utförda studieprestationer 2019 som tagits fram ur informationsresursen KOSKI i början av 2020. De granskade prestationsmängderna publiceras senare i utbildningsförvaltningens statistiktjänst Vipunen.fi.

De uppgifter som har utnyttjats i lägesbilden har plockats direkt från informationsresursen KOSKI i den form som läroanstalterna har uppgett dem. Statistiken kan innehålla bristfälliga eller felaktiga uppgifter. Till exempel på grund av tekniska orsaker har alla uppgifter som antecknats i läroanstalternas egna studiehänteringssystem inte överförts korrekt till KOSKI. Dessa uppgifter statistikförs under punkterna "inga uppgifter"/"har inte meddelats".

Även kommissionernas besöksrapporter, begäran om rättelse och utlåtanden har använts som källmaterial.

Antal avlagda examina och examensdelar

Examens- och examensdelsprestationer	2018		2019	
	hela examen	examensdelar	hela examen	examensdelar
Grundexamen inom mediebranschen och visuell framställning	1	1 180	79	6 486
Kompetensområdet för publikationsproduktion			20	
Kompetensområdet för visuell framställning			16	
Kompetensområdet för audiovisuell kommunikation	1		40	
Kompetensområdet för grafisk kommunikation			1	
Tomma			2	
Yrkesexamen inom mediebranschen	234	898	185	854
Kompetensområdet för grafisk kommunikation	16		25	
Kompetensområdet för audiovisuell kommunikation	157		143	
Kompetensområdet för fotografering	1		13	
Tomma	60		4	
Specialyrkesexamen inom mediebranschen	0	0	3	27
Kompetensområdet för grafisk kommunikation				
Kompetensområdet för audiovisuell kommunikation				
Kompetensområdet för fotografering			3	
Yrkesexamen i audiovisuell kommunikation*	43	42	1	3
Kompetensområdet för publikationsgrafik	3			
Kompetensområdet för mediearbete				
Kompetensområdet för produktion och projektstyrning				
Kompetensområdet för ljudarbete				

Kompetensområdet för redigering	7		1	
Kompetensområdet för filmning och belysning	2			
Kompetensområdet för radioarbete				
Kompetensområdet för spelgrafik	4			
Kompetensområdet för nätverkskommunikation	15			
Tomma	12			
Specialyrkesexamen i audiovisuell kommunikation*	0	0	0	0
Grundexamen i audiovisuell kommunikation*	601	3 759	362	1 820
Yrkesexamen för digital tryckare*	1		0	0
Specialyrkesexamen för faktor*	0		0	0
Yrkesexamen för efterbearbetare inom tryckmedia*	3	15	0	0
Grundexamen i visuell framställning*	343	3 148	309	2 216
Kompetensområdet för bild- och mediekonst	139		118	
Kompetensområdet för grafisk planering	91		99	
Kompetensområdet för fotografering	111		92	
Tomma	2			
Grundexamen inom mediebranschen*	22	2 895	376	3 435
Kompetensområdet för tryckeriproduktion			12	
Kompetensområdet för audiovisuell kommunikation	17		275	
Kompetensområdet för publikationsproduktion	1		58	
Tomma	4		31	
Specialyrkesexamen för tryckarmästare*	2	0	0	0
Yrkesexamen för tryckare*	9	30	0	0
Yrkesexamen för grafiker, tryckmedia	0	0	0	0
Grundexamen i grafisk kommunikation*	158	849	93	374
Kompetensområdet för tryckeriteknik	18		11	
Kompetensområdet för layout	140		82	
Specialyrkesexamen för rotationsmästare*	0	0	0	0
Specialyrkesexamen för ombrytningsmästare*	1	0	0	0
Yrkesexamen för fotograf*	51	126	60	182
Specialyrkesexamen för fotograf*	35	84	18	36
Kompetensområdet för reklamfotografering				
Kompetensområdet för pressfotografering	6			
Kompetensområdet för porträttfotografering				
Kompetensområdet för naturfotografering	15		18	
Tomma	14			
Totalt	1 504	13 026	1 486	15 433

*i en övergångsperiod

**Uppgifterna är hämtade 25.2.2019 (för 2018) och 15.1.2020 (för 2019) och uppgifterna har inte uppdaterats efter detta. Prestationerna för examensdelarna omfattar inte examensdelar som uppgetts vara lokala.

Målet med studierna per examensdel (antal)	2018		2019	
	hela examen som mål	examensdel (ar) som mål	hela examen som mål	examensdel (ar) som mål
Grundexamen inom mediebranschen och visuell framställning	1 133	47	6 244	242
Yrkesexamen inom mediebranschen	859	39	190	0
Specialyrkesexamen inom mediebranschen	0	0	27	0
Totalt	1 992	86	6 461	242

Diskussion

Antalet prestationer för examina och examensdelar, utveckling

Branschen har många examina i en övergångsperiod och detta gör det svårare att jämföra. I antalet examensdelar ingår gemensamma examensdelar. Antalet hela examina har dock hållits på jämn nivå.

Anordnande av examina

Examen	Anordnartillstånd	Aktiva anordnare
Yrkesexamen inom mediebranschen	21	12
Specialyrkesexamen inom mediebranschen	5	1
Grundexamen inom mediebranschen och visuell framställning	44	32
INNEHÅLLER INTE EXAMINA SOM ÄR I EN ÖVERGÅNGSTID, examensgrunderna har för alla examina trätt i kraft den 1 augusti 2018.		

** aktiviteten bestäms utifrån om utbildningsanordnaren/läroanstalten registrerat examens- eller examensdelsprestationer i den KOSKI-data från 2018 eller 2019 som tillställts kommissionen. Uppgifterna är hämtade 25.2.2019 (för 2018) och 15.1.2020 (för 2019) och uppgifterna har inte uppdaterats efter detta.*

Diskussion

Ändringar i antalet examina och anordnartillstånd

Det har inte skett förändringar i antalet anordnartillstånd.

Fördelningen av examens-/examensdelsprestationer mellan utbildningsanordnarna

Ungefär en tredjedel av examensdelarna har avlagts i Tammerforsregionen (yrkesexamen).

Geografisk och språklig täckning vid anordnande av examina

Alla hela examina 2019 har avlagts på finska. Examina i en övergångsperiod har avlagts på svenska.

I Helsingforsregionen finns det överlägset flest avlagda examensdelar (grundexamen).

Anordnartillstånden för grundexamen finns på olika håll i Finland.

Specialyrkesexamina erbjuds omfattande på olika håll i landet.

Det finns inga anordnartillstånd för specialyrkesexamen längre norrut än Mellersta Österbotten.

Det finns anordnartillstånd för alla examensnivåer hos en eller flera svenskspråkiga utbildningsanordnare.

Anordnartillstånden finns geografiskt täckande, men utbudet av olika kompetensområden varierar mycket.

Kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnande

	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Fördelningen av platser där yrkesprov genomförs	arbetsplats		läroanstalt		arbetsplats + läroanstalt		har inte meddelats	
Grundexamen inom mediebranschen och visuell framställning	9,8 %	13,6 %	40,4 %	52,0 %	0 %	4,3 %	47,8 %	31,1 %
Yrkesexamen inom mediebranschen	11,3 %	10,1 %	12,0 %	17,8 %	5,4 %	5,7 %	71,4 %	66,4 %
Specialyrkesexamen inom mediebranschen	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	100 %

Medeltalet i studeranderesponsen för yrkesprov (slutenkät)

Grundexamen inom mediebranschen och visuell framställning: 4,3

Yrkesexamen inom mediebranschen: 4,4

Specialyrkesexamen inom mediebranschen: inte tillräckligt många respondenter för statistikföring

** granskningsperioden för studeranderespons är 7/2018–9/2019. Bedömningsskala 1–5, där (5) helt av samma åsikt, (4) nästan helt av samma åsikt, (3) delvis av samma och delvis av annan åsikt, (2) nästan helt av annan åsikt, (1) helt av annan åsikt.*

Bedömare 2019:

Grundexamen inom mediebranschen och visuell framställning: arbetsliv + lärare 27,2 %, endast lärare (en eller flera)/utbildningsanordnare 43,1 %, endast arbetslivet 0,9 %, inga uppgifter 28,8 %.

Yrkesexamen inom mediebranschen: arbetsliv + lärare 39 %, endast lärare (en eller flera)/utbildningsanordnare 5,3 %, endast arbetslivet 0,2 %, inga uppgifter 55,5 %.

Specialyrkesexamen inom mediebranschen: arbetslivet + lärare 100 %.

Diskussion

Många yrkesprov inom grundexamen ordnas vid läroanstalterna. Detta har också framkommit i samband med besöken.

Genomförande av tvåpartsbedömning av kunnande

När man endast använt lärare som bedömare har detta motiverats med att man inte kunnat betala arvode åt arbetslivsbedömare (har framkommit i samband med besöken). Det finns mycket att förbättra i fråga om tvåpartsbedömning.

Motiveringar för ordnande av yrkesprov vid läroanstalter

Läroanstaltens lokaler motsvarar tekniskt arbetslivets miljöer, är en ekonomisk lösning och en jämlik yrkesprovsmiljö för alla studerande.

Rättelser av bedömning

Kommissionen har fått en begäran om rättelse av bedömning och det är svårt göra generaliseringar utifrån denna.

Planer för bedömning av kunnande

Vid tidpunkterna för besöken har genomförandeplanerna ännu varit halvfärdiga eller så har någon del i dem saknats. Kommissionen har fått fyra begäran om utlåtande om planer för bedömning av kunnande av undervisnings- och kulturministeriet. Kommissionen har gett ett positivt utlåtande om en av dessa.

Genomförandet av den personliga tillämpningen i praktiken

Av intervjuerna med de studerande har det framgått att vissa studerande inte själva har kunnat påverka bland annat valet av examensdelar.

God praxis

Det har inte framkommit någon särskild praxis som ska lyftas fram.

Utvecklingsområden i utbildningsanordnarnas verksamhet

Det verkar vara svårt att begränsa bedömningen till examensdelen, handledningen är bristfällig, samarbetet med arbetslivet är bristfälligt, tvåpartsbedömningen är bristfällig.

Hur väl fungerar examensgrunderna

Diskussion

Examensgrundernas arbetslivsmotsvarighet

Genomförande av valfrihet vid avläggande av examina

Behov av ytterligare anvisningar i fråga om kraven på yrkesskicklighet i examensdelarna eller sätten att påvisa yrkesskickligheten

Erfarenheter av hur de nya examensgrunderna fungerar

Enligt utbildningsanordnarna är det svårt att föra examensdelar till arbetsplatserna (grundexamen).

Planer för bedömning av kunnande: utbildningsanordnarna styr kraftigt till en smal bransch (endast det begränsade utbudet vid den egna läroanstalten), valfrihet och personlig tillämpning förverkligas inte.

Utbildningsanordnarna har inte alltid kännedom om vilka examina/examensdelar som kan utnyttjas inom det egna området.

Examensgrunderna ger tillräckliga ramar och gör olika utbildningsanordnares verksamhet mera jämlik.